

Syn-, hörsel- och döv vården i Region Skåne bäst i landet enligt nationell enkät

14 mars 2025

Foto: Region Skåne

För andra gången i rad har syn-, hörsel- och döv vården inom Region Skåne fått landets högsta betyg i den nationella patientenkäten. Undersökningen, som mäter patienters upplevelser av vården, visar att regionens insatser inom dessa områden återigen överträffar alla andra regioner i Sverige.

Den senaste nationella patientenkäten, genomförd hösten 2024 och publicerad i januari 2025, bekräftar Region Skånes starka position inom syn-, hörsel- och döv vård. Jämfört med övriga regioner i Sverige placerade sig Region Skåne åter i toppen, med ännu bättre resultat än vid den förra mätningen 2022.

Verksamhetschef Emma Falk uttrycker sin glädje över resultatet och betonar att det är ett kvitto på det målmedvetna arbete som utförs inom verksamheten. Emma tycker det är glädjande att deras systematiska och professionella arbete återigen avspeglas i patientenkäten. Vi strävar alltid efter att ge våra patienter den bästa möjliga vården, säger hon i ett pressmeddelande som Region Skåne publicerat.

Den nationella patientenkäten genomförs vartannat år och samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Undersökningen kartlägger patienters upplevelser inom rehabilitering och hjälpmedel, där syn-, hörsel- och döv vård ingår. Förutom patienters delaktighet och involvering utvärderas även faktorer som bemötande, information och koordination.

Det positiva resultatet innebär att patienter i Region Skåne kan känna sig trygga med att få högkvalitativ specialistvård inom syn-, hörsel- och dövområdet, samt att fler resurser och kompetent personal lockas dit. Viktor Johansson, chef för syn- och hörselvården i Region Skåne, ser resultaten som en bekräftelse på verksamhetens höga standard och säger att det faktum att de återigen fått de högsta siffrorna i landet visar att de är på rätt väg. Vi kommer fortsätta arbeta för att leverera en

vård som motsvarar och överträffar patienternas förväntningar, säger han.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Lyckad start av tvåspråkig förskola för döva barn i Helsingfors

14 mars 2025

Foto: Helsingfors stad – Kasvatus ja koulutus

Helsingfors stad i Finland har svarat på önskemål från döva och hörselskadade familjer genom att centralisera teckenspråkig förskoleverksamhet till förskolan Taneli i stadsdelen Pätäjänmäki. Efter ett halvår visar initiativet positiva resultat.

Sedan augusti 2024 har Helsingfors stad samlat all teckenspråkig förskoleverksamhet till förskolan Taneli. Syftet med satsningen är att främja inkludering, jämlikhet och språkutveckling för barn som är döva, hörselskadade eller har teckenspråk som hemspråk.

Tidigare var undervisningen utspridd på olika förskolor, vilket ofta ledde till att hörselskadade barn kunde bli ensamma i grupper med enbart hörande barn. Detta skapade känslor av utanförskap. Genom att samla verksamheten till en enhet har barnen fått en starkare gemenskap och bättre möjligheter att utveckla sina språkfärdigheter.

Förskolan Taneli erbjuder nu en helt integrerad grupp på 20 barn, där både hörande och döva barn deltar. Undervisningen sker parallellt på finska och finskt teckenspråk. För att stödja barnen arbetar fem specialutbildade pedagoger: en teckenspråkskunnig assistent, en döv barnskötare, en teckenspråkig förskollärare, en finskspråkig lärare och en specialpedagog. Dessutom finns tre tolkar som

hjälper till i den dagliga verksamheten.

Satsningen har utvecklats i samarbete med flera organisationer, däribland Finlands Dövförbund, Förbundet för Teckenspråkiga Familjer och Förbundet för Föräldrar till Hörselskadade Barn. Förskolan har reserverat ett visst antal platser för barn som är hörselskadade eller har teckenspråk som modersmål. Om antalet sökande överstiger antalet platser ges företräde åt barn med hörselskada. Ansökningar behandlas två gånger per år, med ansökningsfrister fyra månader innan den önskade starttidpunkten.

Enligt förskolans föreståndare, Sara Haavikko, har de första sex månaderna varit mycket lyckade. Barnen har snabbt anpassat sig till den nya miljön och gjort stora framsteg i sin språkutveckling. Både barn och föräldrar har uttryckt sin uppskattning för den tvåspråkiga undervisningen.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dubbla baler för döva i Slovakien

14 mars 2025

Foto: Adobe stock

Två baler för döva anordnades i Slovakien i år, där deltagarna fick uppleva en oförglömlig kväll med elegans, dans och internationell gemenskap. Med allt från trollerishower till teckenspråkstolkade framträdanden blev båda evenemangen en stor succé.

I Slovakien har intresset för baler för döva vuxit så mycket att två stora evenemang arrangerades i februari. Förutom den etablerade nationella Dövas Bal, som organiseras av Slovakiens teckenspråksförbund, startade makarna Ďurkovič en ny bal under namnet "De Dövas Bal". Båda evenemangen lockade besökare från flera länder och bjöd på en minnesvärd kväll fylld av dans, uppträdanden och gemenskap.

Den nyinstiftade De Dövas Bal hölls den 22 februari 2025 i Žilina och lockade 233 deltagare. Evenemanget bjöd på en glittrande atmosfär med eleganta klänningar, smokingar och ett varierat underhållningsprogram. En av höjdpunkterna var den italienske döve magikern Mago Jerry, som fascinerade publiken med sina trolleritrick. Kvällens kung och drottning utsågs av en anonym jury, och titlarna gick till Mária Verešová och Patrik Lukáč.

Den andra balen, nationella Dövas Bal anordnades i Košice och lockade ungefär 120 deltagare. Kvällen bjöd på dans, underhållning och en unik upplevelse där programmet var på slovakiskt teckenspråk och internationella tecken samt för första gången tolkades till tyskt teckenspråk. Den döve dansaren Andreas Aya Cruz engagerade publiken i en gemensam dans, och kvällen avslutades med att František Bolebruch och Denisa Zadubanová utsågs till balens kung och drottning.

Nästa De Dövas Bal kommer att äga rum den 21 februari 2026 i Zvolen, medan den nationella Dövas Bal planeras till den 14 februari 2026 i Pezinok. Kanske får vi då se deltagare från Sverige också?

Pavel Škrabák, Spravy SPJ

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövfilmfestival Skåne

14 mars 2025

Foto: Dövfilmfestival Skåne

Den 15 mars 2025 är det dags för Dövfilmfestival Skåne i Malmö. Festivalen erbjuder en möjlighet att upptäcka filmer på teckenspråk från olika delar av världen. Den 21 mars arrangeras dessutom en skolvisning.

Dövfilmfestival Skåne är ett samarbete mellan kulturföreningen Spelis och SIMA folkhögskola i Åkarp. Bland de engagerade i projektet finns bland annat projektledaren Viktor Jäderlund och medarbetaren Hien Wollinger. Festivalens syfte

är att ge döva och hörande en chans att uppleva film på teckenspråk och få inblick i en språklig och kulturell värld som annars kan vara svåråtkomlig. På festivalens hemsida säger Viktor och Hien att de hoppas att både döva och hörande ska lockas att ta del av teckenspråkets unika berättelser.

Under festivalen ordnas två visningar där fyra filmer från olika delar av världen visas, två per visning. Den första visningen visar först filmen *Louder than words* (2017) från USA. Den är en 17 minuter lång film om en musiker och en döv dansare som finner ett gemensamt konstnärligt uttryck och överkommer språkliga hinder. Teckenspråket som används i filmen är amerikanskt teckenspråk (ASL).

Den andra filmen är den norska långfilmen *Salt & Peppar* (2024). Filmen är 80 minuter lång och handlar om vänskap och förändring efter pandemin. I filmen används norskt teckenspråk. Efter visningen kommer det att arrangeras ett samtal med Con Mehlum och Michel Laubacher, filmens regissör och producent.

Som första filmen i den andra visningen visas den 11 minuter långa *Hand in Hand* (2022) från Nya Zeeland som handlar om två döva flickor som riskerar allt för sin vänskap på en skola där teckenspråk är förbjudet. Nyzeeländskt teckenspråk syns i filmen.

Den andra filmen som dessutom avslutar dövfilmfestivalen är långfilmen *Listen* (2022) från Grekland. Handlingen är om en döv tonårsflicka som står inför en oväntad identitetskamp när hon tvingas flytta tillbaka till sin fars ö. Grekiskt teckenspråk används i filmen och filmlängden är 108 minuter.

Arrangörerna säger att festivalen välkomnar alla, oavsett förkunskaper i teckenspråk. Det handlar om att få en ny upplevelse och vidga sina vyer genom film.

Biljetter och mer information finns på festivalens officiella hemsida.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

FN anklagas för brott mot sin egen konvention om funktionsrättigheter

14 mars 2025

Foto: FN

Förenta nationerna (FN) har anklagats för att bryta mot sin egen konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Anklagelsen kommer efter att en döv japansk medlem av den kommitté som övervakar konventionen påstås ha nekats tillgång till tolkning till det teckenspråk han valt.

Hiroshi Tamon, en döv medborgarrättsjurist från Japan, valdes i juni förra året in i FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättningar (UNCRPD). Han sitter under mandatperioden 2025-2028. Kommittén är en grupp som består av 18 experter som övervakar konventionens efterlevnad. Under den 32:a sessionen, som inleddes den 3 mars och pågår till den 21 mars, har Hiroshi emellertid haft svårt att delta fullt ut i arbetet på grund av att han inte nekats tillgång till teckenspråkstolkning på det teckenspråk han valt.

Världsförbundet för döva (WFD) har riktat skarp kritik mot FN. Enligt WFD:s ordförande Dr. Joseph J. Murray har Hiroshi och flera funktionsrättsorganisationer upprepade gånger krävt tillgänglighet, men FN:s kontor i Genève har enligt uppgift ignorerat dessa krav.

I ett uttalande på sociala medier betonar Joe att FN:s egen konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar tydligt fastslår rätten att använda det teckenspråk man själv väljer. Han påpekar att kommitténs möten har hållits utan full tillgänglighet för Hiroshi, vilket enligt honom innebär ett brott mot konventionen. WFD kräver att FN omedelbart ser till att Hiroshi får full tillgång till mötena. "FN måste upprätthålla tillgängligheten och tillhandahålla teckenspråkstolkning nu", skriver organisationen i sitt uttalande.

Det är ännu oklart om FN tillhandahöll en tolk i internationella tecken, vilket anses vara ett reducerat språk av teckenspråk snarare än ett fullvärdigt nationellt språk, eller om ingen tolk överhuvudtaget erbjöds.

Nu återstår att se hur FN svarar på anklagelserna och om både WFD och det japanska dövförbundet kommer att fortsätta trycka på.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Stora nedskärningar hotar utbildningsprogram för döva vid Columbia University

14 mars 2025

Foto: Columbia University

Ett femårigt finansieringskontrakt för att stödja studenter inom ett utbildningsprogram för döva vid Teachers College, Columbia University, USA, har avbrutits av Trump-administrationen. Det gjordes i samband med en stor nedskärning av 400 miljoner amerikanska dollar i bidrag till universitetet. Beslutet väcker allvarliga frågor om konsekvenserna för döva studenter och utbildningssystemet.

I ett chockerande beslut meddelade Trump-administrationen att de drar tillbaka 400 miljoner dollar i federala kontrakt och bidrag till Columbia University, vilket bland annat påverkar utbildningsprogrammet för döva. Maria Hartman, programdirektör, uttrycker sin frustration över att stödet för utbildning av döva studenter anses strida mot regeringens värderingar. Till Daily Moth sa hon att de fick ett brev där det står att deras program inte följer regeringens värderingar. Hon förstår inte hur att hjälpa döva studenter inte stämmer överens med amerikanska värderingar. "Vi har redan brist på lärare och nu kommer situationen att förvärras. Vem lider mest? De döva studenterna." säger Maria.

Skolan, som varje år tar emot 10-15 studenter varav över hälften får stöd genom federala bidrag, står nu inför en osäker framtid. Elaine Smolen, ansvarig för

programmet, betonar behovet av finansiering för att säkerställa att döva och hörselskadade studenter från New York City kan fortsätta sin utbildning.

Julia Silvestri, adjunkt vid institutionen, framhäver programmets betydelse för dövkulturen i New York City och den långa historien av engagemang inom utbildning för döva på universitetet. Hon uttrycker sin oro för hur programmet kan överleva utan tillräcklig finansiering, vilket hotar det engagemang och den historia som byggts upp under mer än ett sekel.

Många av studenterna i programmet, som Youmee Lee, beskriver de unika möjligheter som utbildningen erbjuder och de strikta krav som finns för lärare som jobbar med döva elever. Youmee uttrycker sin oro över den plötsliga avskärmningen av bidrag och dess inverkan på både studenter och utbildningens framtid.

Maria planerar att överklaga beslutet och uppmanar dövsamhället att kontakta sina lokala representanter för att få stöd. Beslutet från Trump-administrationen har väckt stor debatt, och det finns en oro för att det kan få långtgående konsekvenser för utbildning och stöd för döva studenter i hela landet. Det är inte bara döva studenter som drabbas av denna nedskärning utan även andra studentgrupper som till exempelvis judiska studenter.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döv med i andra säsongen av Tempting Fortune

14 mars 2025

Foto: Adobe stock

I den andra säsongen av den brittiska realityserien Tempting Fortune deltar nu döve Henry från England. Serien skildrar 12 personer som genomför en utmanande vandring genom vildmarken, där de måste

motstå olika frestelser för att behålla en gemensam prispott på 300 000 Pund.

Den andra säsongen har premiär på Channel 4 den 16 mars och den säsongen har spelats in i Langkawi, i Malaysia. Den första säsongen spelades in i Sydafrika och sändes 2023. Under nästan tre veckor ska deltagarna ta sig genom vildmarken med en grundläggande överlevnadsutrustning och motstå flera lyxiga frestelser, så som restauranger, spa-behandlingar och lyxiga boenden. För varje genomförd frestelse dras pengar från den gemensamma prispotten.

Tidningen The Sun skriver att Henry ofta har blivit underskattad av omgivningen. Han ser sin medverkan i serien som en chans att motbevisa dessa fördomar och visa sin styrka. Hans strategi är att uppmuntra gruppen att ge efter för frestelserna, samtidigt som han själv står emot dem.

Programledaren Paddy McGuinness är entusiastisk över den kommande säsongen och ser fram emot att se hur deltagarna hanterar de frestelser som väntar dem i djungeln.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Julien är Europas första döva fallskärmsinstruktör

14 mars 2025

Foto: MediaPi

Fallskärmshoppning i fritt fall är en sport som kombinerar spänning med höga krav på ansvar och kommunikation. En av dem som har tagit sig an denna utmaning är Julien Vallée från Lyon, Frankrike. I oktober 2024 blev han den första döva personen i Frankrike att erhålla titeln som federalt certifierad fallskärmsinstruktör. Mediapi, vår DJE-partner i Frankrike, har intervjuat honom för att få en inblick i hans resa och hans passion för

denna extrema sport.

Julien Vallée upptäckte sporten 2011 när han fick ett tandemhopp i födelsedagspresent. Upplevelsen var så stark att han omedelbart ville fortsätta och lära sig hoppa på egen hand. Efter att ha sökt information hittade han föreningen "Vive la Chute", den enda organisationen i Frankrike som utbildar döva fallskärmsbäddare.

Julien sa att han började utbildningen direkt och blev snabbt en självständig bäddare. Fallskärmsbäddningen blev som en drog för honom och han blev beroende av adrenalinkicken. Ett fallskärmsbädd börjar med att ett flygplan stiger till 4 000 meters höjd. Därefter följer en minut av fritt fall i hastigheter upp till 300 km/h innan fallskärmen utlöses vid 1500 meter för en säker landning. Sedan starten har Julien genomfört över 900 hopp och tagit en silvermedalj i relativflygning i Nationell 2. En tävling där man hoppar två och två och gör en serie formationer.

Efter några år kände Julien att han ville ta ett steg till och utbilda sig till instruktör för att säkra sportens framtid för döva utövare, eftersom det bara fanns en äldre instruktör som kunde utbilda döva inom föreningen. Julien genomgick sin instruktörsutbildning mellan juli 2023 och oktober 2024. Trots en intensiv schemaläggning, där han arbetade på vardagar och pendlade till Orléans nästan varje helg, lyckades han ta sig igenom utbildningen tack vare stödet från omgivningen.

Som federalt certifierad instruktör är Julien ansvarig för hela processen – från att förbereda eleverna på marken till att vägleda dem i luften. Hans största utmaning som döv instruktör är kommunikationen med piloten i planet men det löser han genom att arbeta i team där en kollega sköter kommunikationen via radio. Nu utbildar han både döva och hörande bäddare. Julien säger att han alltid försöker arbeta på lika villkor och inte be om anpassningar för sin dövhet. "Det kan vara en utmaning när elever inte artikulerar tydligt, men det är en del av jobbet," förklarar han.

Julien arbetar i olika fallskärmscenter, men prioriterar utbildning av döva genom föreningen "Vive la Chute". Organisationen arrangerar en årlig kurs där teori varvas med praktiska hopp och bland de deltagande finns både döva och hörande. Intresset för fallskärmsbäddning bland döva har vuxit. Sedan "Vive la Chute"

grundades 2005 har cirka 60 döva utbildats, och idag är ett dussin fortfarande aktiva. Julien själv var en del av det första hel-döva laget i en inomhusfallskärmstävling 2019, och han ser positivt på sportens framtid för döva utövare.

Julien avslutar intervjun med att säga "Min passion är starkare än någonsin, och jag hoppas kunna inspirera andra att våga prova. Kanske blir du nästa att hoppa?"

Aurélien Manceaux, MediaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Efter fem års rättslig strid får döva fångar i Tennessee rätt till hjälpmedel

14 mars 2025

Foto: Adobe Stock

I USA har en historisk överenskommelse för döva fångars rättigheter gjorts. Tre döva intagna och organisationen Funktionsnedsättningsrättigheter Tennessee (DRT) har nått en uppgörelse med kriminalvårdsmyndigheten i Tennessee (TDOC) efter fem års rättslig strid. Uppgårelsen innebär att döva fångar i delstatens fängelser nu får tillgång till videotelefoner, teckenspråkstolkar och andra nödvändiga anpassningar.

Teckenrapport har tidigare skrivit om döva fångar som fått kompensation i Wisconsin samt Kalifornien. Nu är det Tennessees tur. Denna överenskommelse avslutar en långvarig rättslig strid som inleddes i mars 2020, då TDOC anklagades för att bryta mot funktionsnedsättningslagar genom att inte tillhandahålla effektiv kommunikation för döva fångar. Uppgårelsen innebär att TDOC åtar sig att erbjuda

teckenspråkstolkar vid viktiga tillfällen såsom vid intag och introduktion, medicinska och psykiatriska möten, utbildnings- och arbetsprogram, religiösa tjänster samt vid juridiska sammanhang. Dessutom ska videotelefoner installeras på samtliga anstalter där döva fångar sitter. För att säkerställa att döva fångar får rätt hjälp kommer TDOC att screena alla nya intagna samt de som begär en bedömning. De fångar som identifieras som döva ska få individuellt anpassade bedömningar för att fastställa vilka hjälpmedel och tjänster de behöver.

DRT, en organisation som försvarar rättigheter för personer med funktionsnedsättningar i Tennessee, ledde processen och fick juridiskt stöd från advokatbyrån Fox & Robertson samt de ideella organisationerna Disability Rights Advocates (Förespråkare för rättigheter för personer med funktionsnedsättning) och Disability Law United (Förenade jurister för funktionsrätt).

Fallet fick stort genomslag efter att en federal domare i juli 2024 konstaterade att TDOC brutit mot ADA-lagen genom att inte tillhandahålla videotelefoner och tolkar vid viktiga tillfällen i fängelset. Som en del av uppgörelsen kommer TDOC att betala 7 000 amerikanska dollar i skadestånd till tre fångar samt 3,25 miljoner amerikanska dollar till DRT för att finansiera fortsatt övervakning av förhållandena för döva fångar.

Rättighetsorganisationerna välkomnar uppgörelsen men betonar att det borde ha skett tidigare. Stacie Price, juridisk chef för DRT, sa till tidningen The Tennessee Tribune att den här överenskommelsen betyder att döva fångar får samma möjligheter som andra att utbilda sig, utöva sin tro och få den vård de behöver.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Överenskommelse mellan WFD

och WFDB ska stärka rättigheter för döva och dövblinda

14 mars 2025

Foto: WFD & WFDB

Världsförbundet för döva (WFD) och Världsförbundet för dövblinda (WFDB) har ingått ett historiskt samarbete för att förstärka arbetet med att främja rättigheterna för döva och dövblinda personer världen över.

Organisationernas respektive ordförande, Joseph Murray och Sanja Tarczay, undertecknade nyligen officiellt en avsiktsförklaring som markerar ett förnyat engagemang för gemensamt påverkansarbete. Avsiktsförklaringen är en skriftlig överenskommelse mellan dessa två organisationer som uttrycker deras avsikt att samarbeta inom ett visst område. Det är inte nödvändigtvis ett juridiskt bindande avtal, men det fungerar som en tydlig riktlinje för hur parterna ska arbeta tillsammans för att uppnå gemensamma mål.

WFD representerar 137 medlemsorganisationer globalt och arbetar för att främja rättigheter för döva personer. Genom denna avsiktsförklaring får samarbetet med WFDB en mer strukturerad och officiell grund, vilket gör det möjligt att bredda och stärka intressepolitiken för döva och dövblinda.

"Tillsammans är vi starkare!" säger Joseph Murray i en video på WFDB:s sociala medier där han och Sanja signerar dokumentet. Sanja uttryckte sin glädje över det förstärkta samarbetet och betonade att detta steg kommer att gynna båda organisationerna. "Detta kommer att göra oss starkare i framtiden", sade hon.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com